

10 APR 2012

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
11/2863 SL MT/kth

Dato
3 .04.2012

Forslag til politiregisterforskriften - høringsvar

Vi viser til Justisdepartementets brev 15. februar 2012 og høringsnotat om forslag til de resterende fem deler av politiregisterforskriften. Etter muntlig avtale med Sylvia Peters har vi fått utsatt frist til onsdag 4. april.

Finansdepartementet har forelagt høringsnotatet og utkastet til forskrift for Statens innkrevingsentral, Toll- og avgiftsdirektoratet og Skattedirektoratet.

Uttalelse fra Toll- og avgiftsdirektoratet

Toll- og avgiftsdirektoratet har sendt sitt høringsvar til Finansdepartementet, se vedlegg. Finansdepartementet vil særlig vise til direktoratets merknader til forskriftens §§ 9-2, 9-3, 9-6, 10-6, 10-7, 11-3, 11-5 og 12-2.

Forskriften § 9-6 Utlevering av opplysninger til andre offentlige myndigheter i deres interesse.

Finansdepartementet foreslår at Statens innkrevingsentral og Finanstilsynet tas inn som offentlige myndigheter det kan utleveres opplysninger til i forskriftens § 9-6 første ledd. Selv om opplistingen av offentlige myndigheter det kan utleveres opplysninger til ikke er uttømmende, er det etter Finansdepartementets vurdering hensiktsmessig at det fremgår av forskriftens § 9-6 at det kan utleveres opplysninger til Statens innkrevingsentral og til Finanstilsynet. Vi foreslår følgende ordlyd til forslag til nytt nr. 11 og nr. 12:

"11. Statens innkrevingsentral til bruk i innkrevingsvirksomheten og i forbindelse med

innhenting og videreformidling av opplysninger til andre namsmyndigheter.”

”12. Finanstilsynet, for å fremme tilsynets oppgaver, som fastsatt i lov og forskrift.”

Finansdepartementet foreslår videre at det inntas i forskriftens § 9-6 nr. 1 at det også kan utleveres opplysninger til Skatteetaten til ”folkeregisterformål”. Det framgår ikke av høringsnotatet om de formål som er angitt for de opplistende organene er ment å være fullstendig. Forutsatt at opplistingen er ment å være fullstendig, ber vi om at også folkeregisterområdet nevnes uttrykkelig i bestemmelsen. Vi kan ikke utelukke at politiet vil kunne ha opplysninger som også kan være nyttige for dette forvaltningsområdet ut over de opplysningene som dekkes av forslaget § 10-15.

Finansdepartementet har for øvrig merket seg at Justisdepartementet har tatt inn en ny bestemmelse om underretning til folkeregistreringsmyndighetene, jf. forskriften § 10-15, og støtter dette forslaget.

Økokrims hvitvaskingsregister (ASK)

Finansdepartementet har i høringsuttalelse 15. juni 2009 til utkast til proposisjon til ny politiregisterlov påpekt at det vil være behov for tilpasninger av politiregisterloven for hvitvaskingsregisteret (ASK) til Enheten for finansiell etterretning i Økokrim (EFE). I høringsuttalelse til forslag til politiregisterforskriften 3. oktober 2011 uttalte Finansdepartementet at det etter departementets vurdering er behov for at EFE og ASK unntas fra politiregisterlov- og forskrift i sin helhet. Det ble videre uttalt at departementet skulle se på behovet for nærmere regulering av EFE's behandling av opplysninger i ASK med hjemmel i hvitvaskingsloven § 29 tredje ledd, som gir Finansdepartementet hjemmel til å fastsette nærmere regler om Økokrims og politiets tilknytning til mottatte rapporter. I møte mellom Justisdepartementet og Finansdepartementet 5. mars 2012 ble det avtalt at Finansdepartementet skulle se nærmere på forskriftsregulering av ASK med henblikk på å få til nødvendige tilpasninger/unntak fra politiregisterverk- og forskrift, og Finansdepartementet er i ferd med å vurdere dette.

Finansdepartementet finner på denne bakgrunn ikke grunn til å kommentere ASK og anvendelse av de enkelte forskriftsbestemmelsene, som sendt på høring 15. februar 2012.

Forslag til endringer i politiregisterloven § 22

Finansdepartementet ønsker å knytte noen kommentarer til de foreslåtte endringene i politiregisterloven § 22, jf. pkt 8.3.5 i høringsnotatet, vedrørende utlevering av opplysninger til utlandet.

Finansdepartementet støtter at det i politiregisterlovens § 22 annet ledd inntas en henvisning til internasjonale organisasjoner, slik at det klargjøres at politiregisterlovens

taushetspliktbestemmelser ikke er til hinder for at det utveksles informasjon med internasjonale organisasjoner når dette er hjemlet i lov, konvensjon eller avtale. Departementet ønsker videre å knytte noen ytterligere merknader til politiregisterloven § 22 annet ledd. Norge er medlem av Financial Action Task Force (FATF). FATF er det ledende internasjonale organet for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Norge overtar presidentskapet i FATF fra juni 2012, for en periode på ett år. FATF har utarbeidet en rekke anbefalinger til medlemslandene om tiltak for å bekjempe hvitvasking og terrorfinansiering. Anbefalingene er ikke folkerettslig bindende, men medlemslandene etterstreber i betydelig grad etterlevelse av anbefalingene i nasjonal lovgivning. FATF har et eget evaluerings- og sanksjonssystem som måler tilsluttede lands oppfyllelse av FATF- anbefalingene.

I henhold til FATF nr. 29 skal alle land ha en Financial Intelligence Unit (FIU) som skal ha ansvar for å motta, analysere og videreformidle informasjon som innrapporteres om mistenkelige transaksjoner og annen informasjon relevant for hvitvasking, tilknyttede straffbare handlinger og terrorfinansiering. I Norge er dette ansvaret lagt til EFE. I tolkningsnotatet til anbefaling 29 er det uttalt at de enkelte lands FIUs skal søke medlemskap i the Egmont Group som er et verdensomspennende forum av FIUs som er opprettet for å styrke det internasjonale samarbeidet om tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger, terrorfinansiering og spredning av masseødeleggelsesvåpen. I henhold til anbefaling 40 skal landene sikre rask, konstruktiv og effektiv internasjonal bistand i forbindelse med hvitvasking, tilknyttede forbrytelser og terrorfinansiering. Både anbefaling 40 og EFEs tilslutning til Egmont forutsetter at det skal foregå en utstrakt informasjonsutveksling mellom medlemslandene, uavhengig om informasjonen relaterer seg til straffesaksbehandling eller ikke. Også såkalt finansiell etterretningsinformasjon omfattes av forpliktelsene. I forarbeidene til tidligere hvitvaskingslov Ot.prp.nr. 72 (2002-2003) vises det i pkt. 11.3.4 til at politilovens § 24 og straffeprosesslovens § 61 c nr 2 åpner for utveksling av informasjon med utenlandske politimyndigheter.

EFE utveksler finansiell etterretningsinformasjon med andre lands FIUs både i henhold til særskilte Memorandums of Understanding (MOU) og gjennom Egmont - samarbeidet. EFE formidler ikke informasjon til straffesaker, men henviser til at det må innhentes rettsanmodning i slike tilfeller.

Slik politiregisterloven § 22 andre ledd nå er utformet, stiller Finansdepartementet spørsmål ved om det tas tilstrekkelig høyde for informasjonsutveksling fra EFE, ved at det kun vises til informasjonsutveksling som er hjemlet i lov, konvensjon eller avtale som er bindende for Norge, eller avtaler inngått mellom norske og andre nordiske myndigheter. Verken FATF-standardene som sådanne, tilslutning til Egmont samarbeidet eller MOUs vil slik vi ser det, falle innenfor politiregisterlovens § 22 andre ledd slik den nå er utformet.

Etter Finansdepartementets vurdering vil en avgrensning av den mulighet EFE i dag har til å utveksle informasjon, være svært uheldig, og Finansdepartementet ber derfor om at Justisdepartementet vurderer bestemmelsens ordlyd, slik at det tas høyde for EFEs informasjonsutveksling med utenlandske myndigheter.

Med hilsen

Helle Harbou-Hals e.f.
avdelingsdirektør

Unni Raadim
lovrådgiver

Vedlegg

Toll- og avgiftsdirektoratet
Avdeling for toll, merverdiavgift og vareførsel
Toll- og merverdiavgiftseksjonen

Vår ref: 11/44047 | Ark. nr.: 008
Vår dato: 02.04.12 | Deres dato: 29.02.12
Deres ref: 11/2863 SL MT/rla

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Høringssvar til politiregisterforskriften

Vi viser til brev av 29. februar 2012 fra Finansdepartementet (FIN), der det bes om at Toll- og avgiftsdirektoratets (TAD) høringssvar sendes FIN for koordinering av svar til Justis- og Beredskapsdepartementet.

Innledende kommentar

Høringen gir en god oversikt over de foreslåtte forskriftsbestemmelsene, og TAD finner det meget positivt å ha anledning til bidra med innspill på områder av betydning for tollmyndighetene.

Som TAD har nevnt i tidligere høring nevner vi igjen at lovteknikken det legges opp til ikke er optimal etter vår oppfatning. Vi mener det blir uoversiktlig at politiregisterforskriften dels gjentar og dels utfyller personregisterloven, og dette gjør det materielle innholdet/rettstilstanden vanskelig tilgjengelig. Både for publikum og også for forvaltningens egne brukere vil det være vanskelig å lese rettstilstanden ut av loven og forskriften, fordi man vil måtte se svært mange bestemmelser i sammenheng. Av hensyn til brukervennligheten er det avgjørende at det av de enkelte forskriftsbestemmelsene fremgår hvilke av lovens bestemmelser som utdypes, spesielt gjelder dette tatt i betraktning den kompliserte regelstrukturen. Forskriften synes å måtte gjennomgås med tanke på å sikre at den gir riktig hjemmelshenvisning til loven. Eksempelvis er det i høringsnotatet omtalt at forskriften § 7-2 skal utfylle loven § 19, mens dette ikke fremgår av ordlyden i forskriften § 7-2.

Nedenfor gjennomgås deler av forskriftsutkastet vi ønsker å knytte kommentarer til.

Til § 7-5

Fjerde ledd regulerer at det kan unnlates å gjøre oppmerksom på at opplysningene som utleveres muntlig ikke er verifisert. Vi kan ikke finne noen begrunnelse for hvorfor ikke

Postadresse:
8122 Dep
0032 Oslo

Besøksadresse:
Schweigaardsgt. 15
Sentralbord: 22 86 03 00

Org nr: 974761343
E-post: tad@toll.no
Internett: www.toll.no

Vår saksbehandler:
Kristoffer J. Eikeland
Tel. direkte: 22 86 09 13

tilsvarende kan gjelde overfor ikke-verifiserte opplysninger som gis skriftlig. Skriftlighet er jo normalregelen ved utlevering av opplysninger til andre offentlige organer/private.

Til kap. 9

Av høringsnotatet side 8 fremgår det at kapittel 9 omhandler adgang til å utlevere opplysninger, mens kapittel 10 omhandler plikt til å utlevere opplysninger. Vi foreslår at dette tydeliggjøres i overskriften til kapittel 9, for eksempel slik at den lyder "adgang til utlevering av opplysninger".

I kapittel 9 skiller det bl.a. mellom på den ene siden opplysninger som utleveres for å avverge og forebygge lovbrudd (§§ 9-2 og 9-3) og på den andre siden opplysninger som gis til andre offentlige organer i deres interesse (§ 9-6). TAD forstår reguleringen slik at informasjonsutveksling mellom politiet og tollvesenet i forbindelse med å avdekke smugling ved grensepassering vil falle inn under politiregisterloven § 27 jf. politiregisterforskriften § 9-2. Dette er tidskrisiske hendelser, der det foreligger mistanke om overtredelse av toll- og avgiftsregelverket (herunder smugling av restriksjonsbelagte varer som narkotika, doping, legemidler, våpen, kulturminner, CITES-varer etc.) der det er av stor betydning at tollvesenet får utlevert opplysninger fra politiet raskt og uten tidskonsumerende prosedyrer. Dersom det avdekkes straffbare overtredelser overføres saken til politiet for videre strafferettslig forfølging (ev. sanksjonering ved forenklet forelegg etter tolloven § 16-9), og ikke sjeldent gir slike saker politiet et incitament til å etterforske for å avdekke mottaksapparat. I disse tilfellene vil vilkårene i politiregisterforskriften § 9-2 som regel alltid være oppfylt. Det er derfor etter vår vurdering riktigere å rubrisere opplysningsutlevering ifm. avdekking av smugling under politiregisterloven § 27 enn under § 30 som gjelder opplysningsutlevering for tollvesenets interesser. Det kan i denne sammenheng også nevnes at tollvesenet er svært godt trent til å håndtere sensitiv og taushetsbelagt informasjon.

Den praktiske virkningen av denne forståelsen er at skriftlighetskravet som gjelder ved utlevering av opplysninger etter personregisterloven § 30 ikke gjelder absolutt for utlevering av opplysninger etter politiregisterloven § 27. I mange saker vil skriftlighet kunne oppnås ved bruk av e-post, men ikke alltid. Det er derfor en fordel for kriminalitetsbekjempelsen om henvendelser mellom tollvesenet og politiet vedrørende tollvesenets operative kontrollvirksomhet rubriseres under politiregisterloven § 27.

Det synes hensiktsmessig å skille i politiregisterloven § 27 mellom utlevering i konkret forebyggende øyemed og utlevering i generell forebyggende øyemed. Det aller meste av tollvesenets operative opplysningsbehov vil være knyttet til konkrete saker, der nødvendighetskravet i § 4-2 vil oppfylles.

Utteksling av informasjon mellom politiet og tollvesenet på mer strategisk nivå, vil henføres under politiregisterforskriften § 9-3 tredje ledd. Eksempel på slik strategisk opplysningsutveksling er kommunikasjon med tollvesenets sambandsmenn i politiet,

PTN-samarbeidet og ulike fora der norsk politi og tollvesenet representerer side om side, som for eksempel Østersjøsam arbeidet (Baltic Sea Task Force), utvikling av Eurosur m.v. Vi skulle gjerne sett at det i forskriften kommer tydeligere frem at slikt samarbeid vil kunne falle inn under politiregisterforskriften § 9-3. Toll- og avgiftsetaten er positivt nevnt i politiregisterforskriften § 9-6, og det er viktig at dette ikke forstås slik at denne bestemmelsen uttømmende regulerer politiets utveksling av opplysninger til tollvesenet.

Til § 9-6 og § 9-7

§ 9-6 omhandler utlevering til andre offentlige organer i deres interesse. Tredje ledd utdyper vilkåret i personregisterloven § 30 første ledd "for å hindre at virksomhet blir utøvd på en uforsvarlig måte". Av informasjonshensyn kan det godt påpekes at § 9-6 tredje er knyttet til vilkår i loven § 30. I høringsnotatet (side 10) eksemplifiseres vilkåret til "opplysninger om kriminelle forhold vedrørende personell som jobber på oljeplattformer, på flyplasser eller personer som skal tilsettes i vaktvirksomhetsforetak eller innenfor kollektivtransport mv.". Det bemerkes at disse aktørene som regel er private foretak, og at eksemplifiseringen derfor mest er av nytte til personregisterforskriften § 9-7. Av denne grunn bør det også vurderes om ikke de private aktørene i § 9-7 bør utvides til også å omfatte olje- og transportnæringen.

§ 9-6 og forholdet til ordningen om Autoriserte økonomiske operatører (AEO)

TAD er positive til at tollvesenet nå uttrykkelig er listet opp i § 9-6. TAD ønsker likevel å komme med ytterligere kommentarer knyttet til dette. Kommentarene retter seg mot Del 3, § 9-6 sett opp mot nødvendighetskriteriet i § 4-2, og gjelder tilfellene der tollvesenet har forespørsel om personinformasjon som ledd i behandling av AEO-søknader, jf tollforskriften § 3-1-20.

I forslaget § 9-6 "Utlevering av opplysninger til andre offentlige organer i deres interesse" fremgår det av første ledd at det i medhold av politiregisterloven § 30 blant annet kan utleveres opplysninger til toll- og avgiftsetaten for toll- og avgiftsmessige formål, kontrollen med vareførselen og bistand i utlendingskontrollen.

Av § 9-6 annet ledd fremgår det at før opplysninger utleveres i henhold til første ledd skal det foretas en nødvendighetsvurdering, jf. § 4-2, hvor det blant annet skal legges vekt på om mottakerorganet vil settes i stand til å treffe en riktigere eller mer velbegrunnet avgjørelse, eller utføre en mer effektiv og hensiktsmessig tjeneste enn om det ikke hadde mottatt opplysningene. Videre fremgår det at vilkåret om å hindre at virksomhet blir utøvd på uforsvarlig måte vil særlig være oppfylt dersom samfunns- og sikkerhetsmessige hensyn tilsier det.

Av § 4-2 om vurderingen av nødvendighetskravet fremgår at " hva som skal anses som nødvendig beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfelle. Ved vurderingen av hva som er nødvendig skal det foretas en forholdsmessighetsvurdering, der det blant annet

skal legges vekt på formålet med behandlingen, hvilke opplysninger som skal behandles, om behandlingen gjelder alvorlig eller mindre alvorlig kriminalitet og behandlingenes omfang av personer som får tilgang til opplysningene. [...]"

Tolletaten administrerer autoriseringsordningen 'Autoriserte økonomiske operatører' (AEO) i tråd med reglene nedfelt i Protokoll 10 i EØS-avtalen. Ordningen innebærer at autoriserte foretak blir sett på som trygge aktører i vareførselen. Av tollforskriften framgår følgende:

§ 3-1-21 Vilkår om tidligere tilfredsstillende oppfyllelse av krav fra tollmyndighetene

(1) Vilkår for å bli autorisert er at foretaket kan vise til tidligere tilfredsstillende oppfyllelse av krav fra tollmyndighetene.

(2) Tidligere oppfyllelse av krav fra tollmyndighetene skal regnes som tilfredsstillende dersom det i de siste tre årene før søknaden framsettes ikke er begått alvorlige eller gjentatte brudd på toll-, skatte- og avgiftslovgivningen av:

a) foretaket

b) personer som er ansvarlige for foretaket eller utøver kontroll over dets ledelse

c) dersom det er aktuelt, foretakets juridiske representant i tollsaker

d) personer i foretaket som er ansvarlig for tollsaker.

Etter nåværende praksis innebærer at tolletaten innhenter opplysninger om sentrale personer i foretaket ved å rette en henvendelse til politiet. I utkast til ny politiregisterforskrift er det derfor viktig for tolletaten å ivareta at autoriseringsordningen i denne sammenhengen blir å anse som del av "kontroll med vareførselen" slik det refereres til i utkastets § 9-6. Slik vi tolker utkastet sett opp mot nødvendighetskriteriene i politiregisterloven mener vi at vilkårene for utlevering er oppfylt, men ønsker å få anledning til å uttale oss, hvis så ikke er tilfelle.

Vi er også av den oppfatning at i den grad politiet er oppmerksom på at en person innehar sentrale roller i en AEO-sertifisert bedrift vil politiet kunne utlevere opplysninger som vil være relevante for Tollvesenet i vurderingen om en slik AEO-tillatelse skal trekkes tilbake, sett hen til forslaget: § 10-7 Underretning til offentlig myndighet om etterforskning mot person som driver virksomhet m.m. med offentlig tillatelse som viderefører påtaleinstruksen § 5-5.

Til kapittel 10

Kapittel 10 omhandler underretningsplikt og er i følge høringsnotatet hjemlet i politiregisterloven § 30 annet ledd, § 31 tredje ledd og § 69 nr. 11. Politiregisterloven § 30 annet ledd er en henvisning til at § 27 (1) 1.pkt og (5) gjelder tilsvarende, mens fullmaktshjemmelen til å gi forskrift om bl.a. den behandlingsansvarliges informasjonsplikt finnes i tredje ledd. Med mindre denne bestemmelsen er tenkt endret, vil vi tro at den riktige hjemmels henvisningen er politiregisterloven § 30 tredje ledd, og vi foreslår at henvisningen innarbeides i politiregisterforskriften § 10-1 første ledd.

Til § 10-6

Justis- og beredskapsdepartementet ber om høringsinstansenes syn på hvorvidt denne bestemmelsen kan fjernes som overflødig. Vi er i utgangspunktet enig med departementet i at bestemmelsen ikke synes rettslig nødvendig siden slik informasjon vil kunne gis i medhold av politiregisterloven §§ 30 og 31. Den praktiske virkningen av at bestemmelsen står plassert i kapittel 10 er imidlertid at det vil etablere en plikt for politiet til å informere etter eget tiltak dersom en offentlig tjenestemann blir siktet for nærmere angitt lovbrudd, eller det kan bli tale om suspensjon.

TAD er derfor av den oppfatning at denne bestemmelsen ikke må strykes. Som offentlig myndighet og kontrollat er vi avhengige av at våre tjenestemenn er egnet til stilling i etaten, og den opplysningsplikt som ligger i forskriftsbestemmelsen sikrer arbeidsgiver informasjon om straffbare forhold som kan få betydning for tjenesten og stillingen til vedkommende tjenestemann. Som kontrollat er det viktig at vi som arbeidsgiver informeres om etterforskning av våre tjenestemenn, dette både av hensyn til etatens omdømme og tillit i samfunnet, men også av hensyn til den enkelte tjenestemanns egnethet til stillingen.

Når det gjelder definisjonen av offentlig tjenestemann, er vi av den oppfatning at definisjonen i tjenestemannsloven bør legges til grunn.

Når det gjelder departementets forslag om å avgrense bestemmelsen til kun å gjelde embetsmenn og tjenestemenn i tilsvarende høye stillinger, mener vi dette ikke er hensiktsmessig. Vi er av den oppfatning at dette bør gjelde alle offentlige tjenestemenn.

En arbeidsgiver vil sjeldent etterspørre underretning fra politiet fordi arbeidsgiver sjeldent har kunnskap om at en ansatt har begått lovbrudd. Det er derfor avgjørende for informasjonstilflyt om slike forhold at politiet av eget tiltak informerer arbeidsgiver. Vilråene for hvilke lovbrudd som skal føre til underretning er strenge, og er reservert de tilfeller der lovbruddet vil være relevant for tjenesteutførelsen. Vi mener derfor at de beste grunner taler for at det etableres en plikt til å informere om slike overtredelser.

Departementet påpeker at det vil kunne være problematisk å angi hvem som regnes som offentlig tjenestemann, og at det også vil være behov for at private som utfører oppgaver på lik linje med offentlige ansatte omfattes av bestemmelsen. Dette kan ev. løses ved at det refereres til enten loven §§ 30 og 31 eller til forskriften §§ 9-6 og 9-7 vedrørende personkretsen knyttet til ansettelsessteder som skal omfattes av underretningsplikten.

Til § 10-7

Bestemmelsen omhandler politiets underretning av offentlig myndighet om etterforskning mot person som driver virksomhet avhengig av offentlig tillatelse. TAD forventer i slike tilfeller at politiet varsler om andre brudd på tollovgivningen.

For å trekke frem ett relevant område som gjelder offentlig tillatelse nevner vi igjen AEO-ordningen. TAD er av den oppfatning at i den grad politiet er oppmerksom på at en person innehar sentrale roller i en AEO-sertifisert bedrift vil politiet kunne utlevere opplysninger som vil være relevante for Tollvesenet i vurderingen om en slik AEO-tillatelse skal trekkes tilbake, sett hen til forslaget: § 10-7 Underretning til offentlig myndighet om etterforskning mot person som driver virksomhet m.m. med offentlig tillatelse som viderefører påtaleinstruksen § 5-5.

Til § 11-3

Bestemmelsen inneholder formkrav ved utlevering av opplysninger. Etter første ledd er det et obligatorisk krav om skriftlighet for utlevering etter forskriften § 30. Etter andre ledd kan kravet om skriftlighet fravikes ved utlevering til andre formål enn de som er nevnt i første ledd, dersom det av tidsmessige eller andre grunner anses hensiktsmessig. Det vil for eksempel gjelde ved utlevering av opplysninger etter loven § 27 jf. forskriften §§ 9-2 og 9-3. Det vises til det som er sagt over om at tollvesenets operative kontrollvirksomhet er av en slik karakter at det av tidsmessige grunner er avgjørende at informasjon tilflyter tollvesenet raskt, uten prosedyremessige hindringer.

I høringsnotatet står det på side 18 at kravet om skriftlighet vil være oppfylt ved bruk av e-post eller sms. Det minnes i denne sammenheng om at kravet i personopplysningsloven § 13 til informasjonssikkerhet med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet ved behandling av personopplysninger kan tilsa at personopplysninger ikke kan eller bør sendes per e-post eller sms. Oss bekjent har ingen av de eksterne mottakerne av informasjon som er listet opp i forskriftsbestemmelsene til personregisterloven §§ 30 eller 31 mulighet til å utveksle personopplysninger via krypterte linjer til politiet. Dette vil i praksis medføre at skriftlig utveksling av personopplysninger må sendes med kurer eller post, hvilket er svært tidkrevende. I dette perspektivet er muntlig kommunikasjon bedre egnet til å ivareta informasjonssikkerhet, selv om notoriteten da betinger skriftlig nedtegning i avsender og mottakerorganet, hvilket er regulert i forskriften § 11-4. TAD er derfor skeptisk til et obligatorisk skriftlig formkrav i § 11-3 første ledd, og foreslås at dette omformuleres til et "bør"-krav.

Til § 11-5

Forskriften § 11-5 første ledd regulerer at pålegg av taushetsplikt alltid skal gis skriftlig. I Ot.prp. nr. 108 om politiregisterloven kapittel 11.15 er det vurdert om politiregisterloven § 35 skal rette seg mot alle, eller bare de som ikke er underlagt egne taushetspliktbestemmelser. Finansdepartementet tok her til orde for at det synes overflødig med overført taushetsbestemmelse for de forvaltningsorganer som er underlagt egne taushetspliktbestemmelser. Justisdepartementet vurderte det slik at den foreliggende reguleringen er hensiktsmessig fordi mottakers taushetspliktbestemmelser kan avvike fra taushetspliktbestemmelsene i personregisterloven, og at overført taushetsplikt derfor kan representere en merverdi. TAD støtter Finansdepartementets vurdering og mener at det kan bli unødvendig arbeidskrevende om bestemmelsen leses

slik at det skal følge en taushetserklæring til hver utlevering. I forbindelse med tollvesenets operative kontrollvirksomhet mottas store mengder taushetsbelagt informasjon. Som nevnt tidligere er tollvesenets tjenestemenn vant til å håndtere taushetsbelagt og sensitiv informasjon, og de er underlagt taushetsbestemmelse i tolloven § 12-1. Det vil derfor være en hensiktsmessig løsning, som etter vår vurdering ikke går på bekostning av informasjonssikkerheten, om det gis unntak for etatens tjenestemenn i denne bestemmelsen. Alternativt at tjenestemenn som utveksler slik informasjon rutinemessig signerer en personlig taushetserklæring.

Til § 12-2

Politiregisterloven § 48 etablerer en plikt til å informere den registrerte om at det er utlevert personopplysninger til offentlige organer og private interesser, jf. §§ 30 og 31. I § 48 andre ledd er det etablert unntaksbestemmelser som bl.a. omfatter "der det er nødvendig å gjøre unntak av hensyn til kriminalitetsbekjempelse, vern av andre personer enn den registrerte eller mottakerorganets lovpålagte kontrolloppgaver". Det bemerkes i denne sammenheng at det all vesentligste av tollvesenets (etterspørsel og) mottak av personopplysninger fra politi og påtalemyndigheten enten vil falle inn under politiregisterloven § 27 (og derved vil være utenfor anvendelsesområdet til § 48) eller vil følge av våre lovpålagte kontrolloppgaver. Vi støtter derfor Finansdepartementets innspill i høringen til politiregisterloven om at vurderingen bør knyttes til det enkelte kontrollorgan, og ikke til hver enkelt sak. TAD er enig med Finansdepartementet i at informasjon til den registrerte om at det er utlevert opplysninger alltid vil være uheldig. Vi vil i tillegg anføre at saksmengden er så stor at det vil kunne bli unødvendig arbeidskrevende å foreta denne vurderingen i hvert enkelt tilfelle, spesielt tatt i betraktning at det alt overveiende flertall av saker vil falle inn under unntaksbestemmelsen i § 48 andre ledd nr. 2.

Til § 12-3

Bestemmelsen gir saksbehandlingsregler om hvordan informasjonsplikten etter politiregisterloven § 48 skal overholdes. I høringsnotatet står det at det er tilstrekkelig for å oppfylle informasjonsplikten etter politiregisterloven § 48 at det opplyses hvilken sak det gjelder. Etter vår vurdering er forskriften ikke hensiktsmessig formulert når den omtaler at det skal gis skriftlig underretning om "hvilke opplysninger som vil bli utlevert". Dersom man mener det som er omtalt i høringsnotatet bør forskriften § 12-3 omformuleres i samsvar med dette, for eksempel "ved at den registrerte gis skriftlig underretning om hvilken sak det vil bli gitt opplysninger om og til hvem...".

Til § 13-3

Bestemmelsen gjelder nærmerer regulering av politiregisterlovens § 49 om innsynsrett for den registrerte. I høringsnotatet er det omtalt at innsynsrett etter § 13-3 ikke er en rett til innsyn i selve opplysningen, men en rett til å få opplyst at det ble utlevert opplysninger om seg selv eller en forklaring. Tilsvarende som for § 12-3 er ordlyden i § 13-3 etter vår

vurdering ikke helt i samsvar med det som sies i notatet når det står at "bare rett til å få opplyst hvilke opplysninger som er utlevert".

Til kapittel 41

Det virker hensiktsmessig som foreslått i høringsnotatet at meldeplikten gjøres mindre omfattende enn det opprinnelige forslaget og at den nå består av hovedmelding med opplystning av hvilke politidistrikter som er tilsluttet de sentrale registre, samt vanlig melding for registre som ikke er sentrale.

Til kapittel 42

TAD mener det er hensiktsmessig å regulere Datatilsynets påleggskompetanse og anmerkningskompetanse i to separate bestemmelser.

Til § 42-2

I denne forskriftsbestemmelsen er det regulert at Datatilsynet skal ha kompetanse til å gi pålegg om opphør eller stille nærmere vilkår dersom det finner at personopplysningsbehandling er i strid med politiregisterloven. I TADs innspill til tidligere høring om temaet forsto vi nødvendighetsvilkåret i politiregisterloven § 5 jf. politiregisterforskriften § 4-1 slik at Datatilsynet ikke skal kunne prøve de politifaglige vurderingene som inngår i forholdsmessighetsvurderingen i nødvendighetsvilkåret. I forlengelsen av dette foreslår vi at Datatilsynet ikke gis påleggskompetanse ifm. prøving av denne bestemmelsen, og at dette gjøres ved at nødvendighetsvurderingen føres opp på listen i politiregisterforskriften § 42-3 første ledd slik at den kun omfattes av anmerkningskompetansen. Tilsvarende bør også reglene om informasjonsplikt etter politiregisterloven § 48 overføres til § 42-3 som omhandler anmerkningskompetansen. Etter vår vurdering bør disse skjønns- og forholdsmessighetsvurderingene unntas Datatilsynets tilsynskompetanse fordi tilsynet på disse punktene ikke har tilstrekkelig politifaglig kompetanse om de vurderingstemaene som inngår og som for en stor del er knyttet til risiko ved å dele informasjon og vurdering av om opplysningen bidrar til oppgaveløsningen.

TAD støtter forslaget om at alle klager automatisk gis oppsettende virkning.

Forskriftens § 44-12 Sperring i Reaksjonsregisteret

Departementet foreslår bestemmelse om sperring i reaksjonsregisteret, for å begrense bruken av disse til vandelskontroll. Dette av hensyn til resosialisering og opplysningenes verdi ift hva de reelt sier om den enkeltes egnethet ogandel.

Forslaget medfører, slik vi forstår det, at reaksjoner grunnet narkotikaforbrytelser skal slettes slik at de ikke oppføres ved vandelskontroll. Vi anmoder om at forslaget utformes på en slik måte at tollvesenet får opplysninger om narkotikaforbrytelser og tilsvarende ved vandelskontroll. Dette av hensyn til en etatstilpasset vurdering av en persons egnethet til stilling i vår etat.

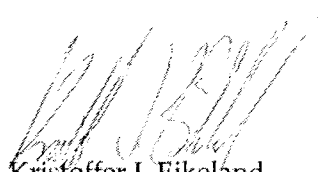
Oppsummering

Avslutningsvis vil vi understreke at det er viktig for Toll- og avgiftsetaten at det tette og gode samarbeidet mellom politiet og tollvesenet ikke må svekkes gjennom en mer restriktiv adgang til å utveksle informasjon. Det trengs effektive samarbeidsformer for å bekjempe både grenseoverskridende og økonomisk kriminalitet.

Med hilsen

Anne Bjørg Holø
fung. avdelingsdirektør

Kristoffer J. Eikeland
fung. underdirektør